

Sygn. akt V CZ 36/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Jan Górowski (sprawozdawca)

SSN Antoni Górski

w sprawie z powództwa W. B., małoletniego K. B.
i małoletniego A. B., zastępowanych przez matkę W. B.
przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 sierpnia 2013 r.,
zażalenia powodów na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 22 kwietnia 2013 r.,

**odrzuca zażalenie w części dotyczącej postanowienia z dnia
26 marca 2013 r. i w pozostałym zakresie zażalenie oddala.**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2013 r. odrzucił skargę kasacyjną powodów W. B., K. B. i A. B. od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 15 listopada 2012 r. jako nieopłaconą w terminie.

W zażaleniu na to postanowienie i na postanowienie z dnia 26 marca 2013 r. skarżący zarzucili naruszenie art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie w dalszej części powodów od opłaty od skargi kasacyjnej, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. 2010, Nr 90, poz. 594), w razie prawomocnego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma, na podstawie art. 130 k.p.c., a zatem strona obowiązana jest uiścić opłatę dopiero na wezwanie przewodniczącego.

Jednakże treść art. 112 ust. 3 tej ustawy wskazuje, że przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli pismo podlegające opłacie stałej lub stosunkowej zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. W takim przypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia; jeżeli jednak o zwolnieniu od kosztów sądowych orzekł sąd pierwszej instancji, a strona wniosła zażalenie w przepisany termin, termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia.

W rozpoznawanej sprawie postanowienie w przedmiocie częściowego zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej zostało wydane przez sąd drugiej instancji i nie podlegało zaskarżeniu do Sądu Najwyższego a nawet gdyby podlegało zaskarżeniu zostało wniesione po terminie. Należy podkreślić, że możliwość zaskarżenia do Sądu Najwyższego orzeczeń sądu drugiej instancji dotyczy jedynie tych rozstrzygnięć, które zostały wymienione w art. 394¹ k.p.c., a postanowienie sądu drugiej instancji o częściowym zwolnieniu od kosztów sądowych nie mieści się w ramach tego przepisu (por. m.in. postanowienia: z 16 lipca 2008 r., II CZ 40/08, niepubl. oraz z 3 marca 2000 r., III CZ 192/99, niepubl. z 23 marca 2011 r. V CZ 4/11 niepubl.).

Z tych względów zażalenie w tym zakresie podlegało odrzuceniu, jako niedopuszczalne (art. 370 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Skarżąca podniosła w zażaleniu zarzuty przeciwko prawidłowości postanowienia z dnia 26 marca 2013 r., odmawiającego jej zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej w całości i wniosła o dokonanie kontroli prawidłowości tego, niezaskarżalnego odrębnie postanowienia, co jest dopuszczalne na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 380 k.p.c.

Zestawienie zobowiązań skarżącej i jej wydatków prowadzi do wniosku, że z posiadanych środków (wyplaconych przez ubezpieczyciela) była w stanie wygospodarować potrzebną sumę na pokrycie opłaty od skargi kasacyjnej i to uszczuplenie nie wpłynie radykalnie na sytuację finansową rodziny.

Z tych względów trzeba przyjąć, że Sąd zasadnie zwolnił skarżącą od opłaty od skargi kasacyjnej w części tj. powódka W. B. reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika w niniejszej sprawie została zwolniona od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej ponad kwotę 2500 zł, małoletni K. B. ponad kwotę 1500 zł, a A. B. ponad kwotę 1000 zł.

Wobec częściowego oddalenia wniosku zobowiązana była zatem z mocy ustawy do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej w terminie tygodniowym od dnia doręczenia postanowienia Sądu Apelacyjnego tj. od dnia 29 marca 2013 r., czego nie dopełniła. Tygodniowy termin do opłacenia skargi upłynął w dniu 5 kwietnia 2013 r., zaś należne opłaty powodowie uiszcili w dniu 8 kwietnia 2013 r.

Podkreślić należy, że ustawodawca w art. 112 u.k.s.c. nie ograniczył zastosowania normy w nim wyrażonej od całkowitego albo częściowego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że szczególna regulacja zawarta w art. 112 ust. 3 u.k.s.c. dotyczy zarówno oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w całości, jak i w części (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2011 r., III CZ 70/10, niepubl., z dnia 23 marca 2011 r., V CZ 116/10, niepubl., z dnia 2 czerwca 2011 r., I CZ 51/11, niepubl., z dnia 6 lipca 2011 r., I CZ 72/11, niepubl., z dnia 28 września 2011 r., I CZ 86/11, niepubl., z dnia 9 listopada 2011 r., II CZ 88/11, niepubl. i z dnia 9 listopada 2011 r., II CZ 100/11, niepubl.).

Ponadto, jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 2 czerwca 2011 r. (I CZ 51/11, nie publ.) za takim rozumieniem art. 112 ust. 3 u.k.s.c. przemawia cel jego ustanowienia, aktualny także w razie częściowego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, polegający na przyspieszeniu postępowań sądowych oraz odciążeniu sądów od dokonywania czynności związanych z wzywaniem stron reprezentowanych przez profesjonalnych pełnomocników o uiszczenie opłat sądowych w sytuacji, gdy konieczność uiszczenia opłaty i jej wysokość wynika jednoznacznie z przepisów u.k.s.c. oraz orzeczeń sądów w przedmiocie złożonego przez stronę wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny zasadnie odrzucił skargę kasacyjną powodów jako nieopłaconą, co skutkuje oddaleniem zażalenia jako bezzasadnego, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.